

Правила у віршах

Уклала Романів Ольга Зеновіївна

Парні дзвінкi та глухі приголосні

Друзям в космос закортiло
Поспішали що є сили:
Баба пироги пекла,
Дiду тiстечко дала,
Зайця салом годувала,
Жабi шапочку придбала,
Джмеля чаєм напоїла,
Гедзю кептарик пошила,
Гусці хлiбця припасала...
Дзвінок раптом пролунав,
Цвiркун пiсню заспiвав.
I помчали всi в ракетi
До прекрасної планети.

Именники, якi використовуються в українській мові лише у множині

Жив-був дiд. Одного разу прокинувся він у своїй хаті i відчув, що замерз.
Натягнув він штани,
начепив на носа окуляри,
вийшов у двері,
сiв у сани, виїхав за ворота
та й поїхав у Карпати
по дрова.
З цiєю метою дiд використав ножиці, бо не можна в Карпатах рубати дрова.

Перенос слів з апострофом

Префікс з апострофом здавна дружили—
Поряд стояти абетка їх вчила.
Аж тут нагодився Перенос-буквоїд.
Вирішив склад він впіймать на обід.
Апостроф при нападі не розгубився,
Міцніше до префікса лиш притулився,
I голосно крикнув:
— Зубастий втікай,
Склад наш із префіксом ти не чіпай!

Відтоді, при переносі слів, апостроф залишається з попереднім складом.

Іменник

У країні частин мови пан Іменник жив.
З Дієсловом, Прикметником щиро він дружив.
Рідну мову українську завжди поважав,
Підметом у реченні гордо виступав.
Мав роботи він — без ліку,
Мові добре слугував:
Предметам всім — малим, великим—
Назви роздавав.
Зранку у приймальні пана
Штовхався народ:
Власні і загальні назви,
Безліч істот, неістот.
Тут були і рід, і числа,
І відмінків сім...
Роздавав свої завдання
Мудрий пан усім.
Тож без назви чи імені
Не лишивсь ніхто.
Озивалась вся громада
На питання **Що? Хто?**

Дієслово

Без нього ти не можеш існувати,
Не вийдеш в сад, не купиш ескімо,
Не засмієшся дзвінко, не заплачеш,
І друга не запросиш у кіно.
Роботи жодної зробити ти не зможеш,
Не рушиш з місця, як би не хотів...
Частина мови ця — поважне дієслово,
Що рух і дію нам дарує всім.
Трудами переймається щомиті,
Питає всіх : **«Що робиш?»**, **«Що зробив?»**
«Що будеш коли-небудь що робити?»,
Щоб кожен без роботи не сидів.
У речення здебільш він присудком працює,
І за часами змінюється вмить,
У формі неозначеній існує,
А от із **не** окремо лиш стоїть.
З іменником вони — правдиві друзі,
Пов'язані, неначе ланцюжком.

Їхні казки та оповідки мудрі
З дитинства знані кожним малюком.

Прикметник

До палацу іменника злодій завітав,
Поскидав з полиць предмети,
Дещо ще й украв.
Пан Іменник аж скривився
Від горя й нудьги:
«Як знайти потрібні речі?
Чим зарадити біді?»
Та на щастя нагодився
Прикметник — мудрий детектив.
Усе питав, шукав, дивився:
«Які? Яке? Яка? Який?»
Потім усміхнувся ласкаво,
Мовив впевнено і жваво:
— Втрачені іменники докупи звезу,
Ознаки предметів швиденько вкажу.
Відтепер усе назавжди
Я зв'язаний з іменником.
Шукаю прикмети предметів,
То й названий Прикметником.
У реченні здебільш я — другорядний,
Змінююсь за числами й родами...